

[Steen Folke]

af vores mål et brud med NATO. Vi mener, at NATO skaber øget usikkerhed. Vi er modstandere af militærblokkene i det hele taget; vi er også modstandere af Warszawapagten. Vi vil gerne have nedbrudt disse militære blokke. Vi beklager på ingen måde, hvis hele denne debat, der er kommet i gang om atomraketterne, om atomoprustning, skulle føre til, at flere og flere indser her i Danmark, at det bliver nødvendigt at bryde med NATO, fordi NATO i meget væsentligt omfang står for denne atomoprustning. Vi mener, at det er et spørgsmål om et opgør med de militære blokke og med de undertrykkende samfundssystemer, som disse blokke – og jeg tænker både på den vestlige og den østlige – i virkeligheden er den militære garant for. Krige og risici for krige vokser jo ikke ud af den blå luft. Det er ikke våbnenes eksistens som sådan, der fører til krig. Der er nogle samfundsmæssige kræfter, som dels fører til hele den oprustning, vi ser, og som dels i en given situation kan udløse krige. Derfor må vi gå dybere. Vi skal gå dybere ned end til at bekæmpe våbnene. Det er vigtigt i sig selv, men vi skal ned i de militære blokke, som fremfører disse våben, og ned og have lavet radikalt om på de samfund, som har kastet sig ud i dette fuldstændig vanvittige atomoprustningskapløb.

For NATOs vedkommende er det jo endda sådan, at det er en del af NATOs vedtagne atomvåbenstrategi, at NATO kan bruge atomvåben først. Det kan være NATO, som, før nogen anden har gjort det, tager atomvåben i brug. Det synes vi er aldeles forkasteligt, og jeg synes ikke, der er noget mærkeligt i, hvis flere og flere finder ud af, at så må man overveje at bryde med den militære blok, som altså faktisk har det som en del af sin atomvåbendoktrin. Efter vores mening forbyrder den, som bruger atomvåben først, sig mod menneskeheden, hvad enten det er én på den vestlige eller den østlige side.

Dernæst om den socialdemokratiske dagsorden. Vi har jo fremlagt vores egen dagsorden, og det er klart, vi mener, det er den bedste og den klareste dagsorden. Det er ikke så meget et spørgsmål om, at vi tager »skarp« afstand, og socialdemokratiet tager »klar« afstand fra opstillingen af de 572 raketter. Det gør ingen forskel efter min mening.

Det, det handler om, er selsagt, at vi direkte afviser dobbeltbeslutningen, direkte undsiger dobbeltbeslutningen. Det mener vi ville være godt at få gjort ved denne lejlighed. Jeg skal da ikke lægge skjul på, at det er, fordi vi mener, at den beslutning i sig selv har været særdeles forkert og skadelig og har skabt et nyt atomkapløb, men det er også, fordi vi mener, at det er nødvendigt for at bremse regeringen, som gang på gang har taget flertallet herinde til indtægt for sin måde at forvalte dobbeltbeslutningen på ved at kunne sige: ja men der er jo et flertal i folketinget bag denne dobbeltbeslutning. Vi mener, det bedste ville være at markere helt klart, at det er der altså ikke mere, og derfor har vi formuleret den dagsorden, som vi har.

Men jeg vil gerne tilføje, at vi mener også, at den socialdemokratiske dagsorden dels gør det helt afgørende, at den pålægger regeringen at tage klar afstand fra de 572 raketters opstilling – det mener vi er det helt centrale i denne debat – og dels mener vi ikke, den dagsorden på nogen som helst rimelig vis kan fortolkes som liggende inden for dobbeltbeslutningens rammer.

Jeg vil godt spørge regeringen: hvad mener regeringen egentlig om den sag? Det er jo en sag, den har lagt en vis vægt på hidtil. Så vidt jeg har forstået, har regeringen haft sine problemer med at overbevise de andre NATO-lande om, at de hidtidige dagsordener, altså den af 26. maj først og fremmest, lå inden for dobbeltbeslutningen. Hvad vil man sige nu, når man kommer med denne dagsorden, hvis man vælger at blive siddende og administrere den? Hvad vil man så sige til de andre NATO-lande? Vil man forklare dem, at det ligger sandelig også inden for dobbeltbeslutningen? Dobbeltbeslutningen gik jo ud på, at hvis forhandlingerne ikke førte til resultat, så skulle raketterne stilles op. Nu er vi nået dertil, hvor fælden klapper. Det var jo nu, den ubrydelige NATO-loyalitet skulle stå sin prøve, det var jo nu, man skulle sige kæft, trit og retning, nu bider vi alle tænderne sammen og sørger på god mandig vis, havde jeg nær sagt, for, at raketterne kommer op at stå. Lige præcis på det tidspunkt er regeringen muligvis altså nu rede til at sige: nå, men det kommer sig ikke så nøje alligevel, vi kan da godt gå imod raketternes faktiske opstilling og alligevel fort-